

adviesrapport

Activiteitenplan herontwikkeling HBS locatie, Meppel

Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet Natuurbescherming

Opdrachtgever

BV

Status

definitief

Colofon

Titel

Activiteitenplan herontwikkeling HBS locatie, Meppel

Subtitel

Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet Natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
18-251	3 december 2018	definitief

Auteur[s]

[REDACTED]

Modellering & GIS

[REDACTED]

Tweede lezer

[REDACTED]

Opdrachtgever

[REDACTED]

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Olthof, R. (2018). Activiteitenplan herontwikkeling HBS locatie, Meppel. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet Natuurbescherming. Conceptrapport 18-251. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

	Samenvatting	5
1.	Werkzaamheden en planning	6
1.1	Beschrijving plangebied en werkzaamheden	6
1.2	Planning werkzaamheden	7
2.	Verbodsartikelen	8
2.1	Verbodsartikelen soorten van Vogelrichtlijn (Huismus)	8
2.1.1	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	8
2.1.2	Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	8
2.2	Verbodsartikelen soorten van Habitatrichtlijn (Gewone dwergvleermuis)	8
2.2.1	Verbod op het opzettelijk verstoren van dieren	8
2.2.2	Verbod op het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	8
3.	Ecologische inventarisatie	9
3.1	Methode inventarisatie	9
3.1.1	Quickscan natuurtoets	9
3.1.2	Onderzoeksmethode Huismus	9
3.1.3	Onderzoeksmethode Gierzwaluw	9
3.1.4	Onderzoeksmethode vleermuizen	10
3.1.5	Overzicht veldbezoeken	12
3.2	Actualiteit inventarisatiegegevens	12
3.3	Locatie inventarisatie	12
4.	Resultaten	13
4.1	Huismus	13
4.1.1	Nestplaatsen	13
4.1.2	Omgevingscheck	13
4.2	Gierzwaluw	14
4.3	Vleermuizen	14
4.3.1	Verblijfplaatsen	14
4.3.2	Foerageergebied en vliegroutes	15
4.3.3	Omgevingscheck	15
5.	Effecten	17
5.1	Effect werkzaamheden	17
5.1.1	Huismus	17
5.1.2	Gewone dwergvleermuis	18
5.2	Gunstige staat van instandhouding	18
5.2.1	Huismus	18
5.2.2	Gewone dwergvleermuis	19
6.	Maatregelen	20

6.1	Maatregelen	20
6.1.1	Voorlopige planning	20
6.1.2	Algemeen	20
6.1.3	Fasering qua tijd	21
6.1.4	Ongeschikt maken vleermuizen	21
6.1.5	Aanbrengen vervangende voorzieningen	21
6.2	Locatie maatregelen	22
6.3	Effectiviteit maatregelen	22
7.	Alternatieve en belang	23
7.1	Alternatieve locatie	23
7.2	Alternatieve inrichting en werkwijze	23
7.3	Alternatieve planning	23
7.4	Wettelijk belang	23
	Vogelrichtlijn (Huismus)	23
	Habitatrichtlijn (Gewone dwergvleermuis)	23
	Toelichting	24
	Volksgezondheid	24
	Woonvisie Gemeente Meppel	24
	Bescherming flora en fauna	24
	Geraadpleegde bronnen	25

Bijlagen

Bijlage 1	Resultaten quickscan natuurtoets
Bijlage 2	Inrichtingsschets
Bijlage 3	Vastgestelde nesten Huismus
Bijlage 4	Vastgestelde verblijfplaats vleermuizen
Bijlage 5	Gekozen optie vervangende verblijfplaatsen Huismus en Gewone dwergvleermuis
Bijlage 6	Locaties permanente maatregelen Huismus en Gewone dwergvleermuis
Bijlage 7	Locaties tijdelijke maatregelen Huismus en Gewone dwergvleermuis

Samenvatting

Projectnaam: *Herontwikkeling HBS locatie, Meppel*

Aanvrager: [REDACTED]

[REDACTED] heeft het voornemen om het terrein aan het Zuideinde in Meppel te herontwikkelen. Binnen het terrein staat een hoofdgebouw van de voormalig hbs school, een aanbouw, de Zuiderschool, gymzaal en noodlokaal. Het hoofdgebouw en de gymzaal worden gerenoveerd. De aanbouw, Zuiderschool en het noodlokaal worden gesloopt om ruimte te maken voor diverse woningen. Uit het uitgevoerde ecologisch onderzoek blijkt dat de aanbouw gebruikt wordt als vaste verblijfplaats door Gewone dwergvleermuis. Daarnaast worden de Zuiderschool en de gymzaal gebruikt als nestlocatie door Huismus. Aanwezigheid van overige beschermde soorten waarvoor ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is, worden uitgesloten. Het activiteitenplan is opgesteld voor het aanvragen van een ontheffing voor Gewone dwergvleermuis en Huismus.

1. Werkzaamheden en planning

1.1 Beschrijving plangebied en werkzaamheden

Het plangebied betreft het terrein in de oksel van de kruisende wegen Zuideinde en Prinses Marijkestraat (zie figuur 1.1). Het plangebied bestaat uit diverse gebouwen, opslag van groen en verharding in de vorm van wegen, parkeergelegenheid en een schoolplein. Bebouwing binnen het terrein betreft een hoofdgebouw van een voormalig hbs school, aanbouw, Zuiderschool, gymzaal en noodlokaal. Het hoofdgebouw en de gymzaal hebben een monumentale status en worden gerenoveerd. De aanbouw, de Zuiderschool en het noodlokaal worden gesloopt om ruimte te maken voor diverse woningen. Beplanting binnen het plangebied wordt grotendeels verwijderd, maar nieuwe beplanting komt daarvoor in de plaats. Uit het uitgevoerde ecologisch onderzoek (zie hoofdstuk 4) blijkt dat de aanbouw gebruikt wordt als verblijfplaats door Gewone dwergvleermuis en de Zuiderschool en de gymzaal gebruikt worden als nestlocatie door Huismus. Bij uitvoering van de voorgenomen sloop- en renovatieplannen gaat één verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis en vier nestlocaties van Huismus verloren.

■ BV heeft het voornemen om in het hoofdgebouw 14 appartementen te realiseren. De gymzaal wordt omgevormd tot een ontmoetingscentrum. De te slopen bebouwing maakt plaats voor 14 stadswoningen, acht tweekappers en één vrijstaande woning. Parkeergelegenheid wordt gerealiseerd door onder de stadswoningen een halfverdiepte parkeergarage aan te leggen. Daarnaast wordt het plangebied open en groen ingericht. In bijlage 2 is een inrichtingsschets weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) en de te slopen bebouwing (rood gearceerd) en te renoveren bebouwing (geel gearceerd). Bron kaartondergrond: PDOK.

1.2 Planning werkzaamheden

Opdrachtgever heeft het voornemen om de sloop van de aanbouw, Zuiderschool en het noodlokaal z.s.m. uit te voeren (zie tabel 1.1). De renovatiewerkzaamheden aan de gymzaal worden pas uitgevoerd als de nieuwbouwwoningen met de permanente maatregelen zijn opgeleverd. Dit heeft te maken met het feit dat aan de gymzaal tijdelijke voorzieningen voor Huismus en vleermuizen worden gerealiseerd. Daarnaast vindt asbestsanering plaats bij het 'hoofdgebouw', 'de aanbouw' en de Zuiderschool. Voorafgaand aan de sloop van de aanbouw wordt het gebouw ongeschikt gemaakt voor vleermuizen (zie hoofdstuk 6.1.4).

Tabel 1.1: Voorgenomen planning per gebouw in chronologische volgorde.

Gebouw	Werkzaamheden	Planning
Zuiderschool	Sloop	Voor 1 maart 2019 (mits ontheffing verleend is)
Hoofdgebouw	- Inwendige transformatie naar appartementen - Dakrenovatie	Voor 15 maart 2019 (ontheffing niet nodig)
Noodlokaal	Sloop	Voor 15 maart 2019 (ontheffing niet nodig)
Aanbouw	Sloop	Vanaf april 2019 (mits ontheffing verleend is)
Gymzaal	- Inwendige transformatie naar ontmoetingscentrum - Dakrenovatie	Na oplevering nieuwbouw (verwacht > september 2019)

De sloop- en renovatiewerkzaamheden worden z.s.m. na het verkrijgen van de ontheffing uitgevoerd waarbij rekening wordt gehouden met het broedseizoen van Huismus en de kwetsbare periode van vleermuizen.

Een ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 4 jaar (1 februari 2019 tot en met 1 februari 2023). Hierbij is rekening gehouden met voorbereidende werkzaamheden als asbestsanering en een eventuele uitloop van werkzaamheden als gevolg van onvoorziene omstandigheden.

2. Verbodsartikelen

2.1 Verbodsartikelen soorten van Vogelrichtlijn (Huismus)

2.1.1 *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen*

Wel van toepassing. Door de werkzaamheden gaan vier nestplaatsen van Huismus verloren. Door het tijdig aanbrengen van tijdelijke en permanente alternatieve voorzieningen blijven te allen tijde voldoende nestplaatsen aanwezig.

2.1.2 *Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort*

Wel van toepassing. Als gevolg van de werkzaamheden worden vier nestplaatsen van Huismus mogelijk verstoord. Omdat maatregelen voor Huismus worden genomen, blijft verstoring tot een minimum beperkt.

2.2 Verbodsartikelen soorten van Habitatrichtlijn (Gewone dwergvleermuis)

2.2.1 *Verbod op het opzettelijk verstoren van dieren*

Wel van toepassing. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden Gewone dwergvleermuizen en hun verblijfplaats verstoord. Omdat de werkzaamheden plaatsvinden buiten de meest kwetsbare perioden voor vleermuizen en maatregelen genomen worden om individuen te ontzien, blijft verstoring tot een minimum beperkt.

2.2.2 *Verbod op het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen*

Wel van toepassing. Door de renovatiewerkzaamheden aan het hoofdgebouw gaat één verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis verloren. De verblijfplaats wordt gebruikt als zomer- en paarverblijf. Door de aanwezigheid van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving en het aanbrengen van tijdelijke en permanente alternatieve voorzieningen blijven altijd voldoende verblijfplaatsen aanwezig.

3. Ecologische inventarisatie

3.1 Methode inventarisatie

3.1.1 *Quickscan natuurtoets*

Tijdens een dagbezoek op 15 mei 2018 is het plangebied en de directe omgeving onderzocht door Ecogroen en is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Alle soortgroepen zijn geïnventariseerd, waarbij de nadruk heeft gelegen op zoogdieren en broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. Uit het quickscanonderzoek kwam naar voren dat de gebouwen geschikt zijn voor Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen. De resultaten van het quickscanonderzoek zijn verwerkt in een quickscan natuurtoets (zie bijlage 1).

3.1.2 *Onderzoeksmethode Huismus*

Het huismusonderzoek heeft zich met name gericht op het vaststellen van bewoonde nestplaatsen. Conform het kennisdocument van Huismus zijn vier inventarisatieronden uitgevoerd in de periode 10 maart – 20 juni, met minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken (BIJ12, 2017a). Deze veldbezoeken zijn op 15 mei, 28 mei, 8 en 20 juni 2018 uitgevoerd door één persoon (zie tabel 3.1).

Het onderzoek heeft zich gericht op nest-, broed- en territorium-indicerend gedrag van Huismus om broedgevallen/ territoria van Huismus vast te stellen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd op het moment wanneer Huismus het meest actief is. Verder zijn de veldbezoeken met gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (droog, zonnig weer en weinig wind).

3.1.3 *Onderzoeksmethode Gierzwaluw*

Volgens het kennisdocument Gierzwaluw dienen minimaal drie inventarisatiemomenten in de periode juni-juli te worden uitgevoerd bij goed weer en in de avonduren (BIJ12, 2017b). De onderzoeken hebben plaats gevonden op 7 en 22 juni en 13 juli 2018 door één of twee personen (zie tabel 3.1).

De bezoeken zijn vanaf circa 20.00 uur gestart en duurden tot het invallen van de avondschemering. Tijdens de bezoeken zijn nestplaatsen van Gierzwaluw geïnventariseerd aan de hand van in- en uitvliegende vogels, langsvliegende vogels die bekende nestplaatsen bezoeken en oudervogels (en hun jongen) die vanuit hun nestplaats roepen. Hierbij hebben we ook gebruik gemaakt van het afspelen van 'giergeluiden' van Gierzwaluwen. Oudervogels en hun jongen die onder de pannen aanwezig zijn, reageren hierop en geven daarmee hun broedplaatsen prijs. Veldbezoeken zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (droog weer en weinig wind).

3.1.4 *Onderzoeksmethode vleermuizen*

Het vleermuisonderzoek heeft zich met name gericht op het vaststellen van (vaste) verblijfplaatsen. Conform het vleermuisprotocol 2017 en het kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017c) dienen voor deze situatie minimaal vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode juni - half juli gericht op kraamverblijfplaatsen/zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in augustus - september gericht op baltsterritoria/paarverblijfplaatsen van groepjes vleermuizen die in augustus/september aanwezig kunnen zijn. Op basis van bouwkundige constructie van de gebouwen worden massawinterverblijfplaatsen niet binnen het plangebied verwacht.

Op 7 juni en 6 juli 2018 zijn nachtelijke bezoeken uitgevoerd voor kraam- en zomerverblijfplaatsen. Op 19 augustus en 19 september 2018 zijn nachtelijke bezoeken uitgevoerd voor balts/paar verblijfplaatsen.

Ook zijn eventuele vliegroutes en foerageergebieden in kaart gebracht. Alle bezoeken zijn in de ochtend- of avondschemering door één of twee personen uitgevoerd met gunstige weersomstandigheden (droog, warmer dan 10 graden en met weinig wind; zie tabel 3.1). Bij de nachtelijke bezoeken hebben we gebruik gemaakt van een batdetector die de mogelijkheid heeft om geluidsopnames te maken zoals de Pettersson D240x en de M500. Met een batdetector zijn vrijwel alle vleermuissoorten op naam te brengen.

Onderzoek kraamverblijfplaatsen (en zomerverblijfplaatsen)

Voor het inventariseren van kraamverblijfplaatsen van vleermuizen zijn twee bezoeken uitgevoerd in de periode 15 mei -15 juli, met minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken. Alle bezoeken zijn afwisselend met één of twee personen uitgevoerd.

Het plangebied is qua oppervlakte fors. Met twee personen was het echter eenvoudig om aan de 75% zichtbaarheids criterium te voldoen. Dit heeft met name te maken met de lage verwachtingswaarde ten aanzien van vleermuizen. Hieronder wordt dit kort toegelicht.

Tijdens de bij daglicht uitgevoerde quickscan is namelijk gebleken dat het noodlokaal ongeschikt is als verblijfplaats van vleermuizen gezien het ontbreken van een spouwmuur en geschikte invliegopeningen. De overige gebouwen herbergen wel potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. Doordat de inventarisatieronden telkens vanaf de fiets zijn uitgevoerd, was het mogelijk om binnen een zeer kort tijdsbestek alle potentiële vaste verblijfplaatsen te onderzoeken. Door vervolgens ook nog in beide onderzoeksperioden een ochtendbezoek uit te voeren (tijdens de ochtendschemering vertonen vleermuizen zwermgedrag waardoor verblijfplaatsen relatief eenvoudig te lokaliseren zijn) kan met zekerheid geconcludeerd worden dat alle vaste verblijfplaatsen zijn waargenomen.

Het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen is gestart met een avondbezoek op 7 juni 2018. Dit bezoek is vooral gebruikt om locaties met mogelijke (kraam)verblijfplaatsen te bepalen. Gedurende de avondbezoeken is na het invallen van de schemering het plangebied en de directe omgeving systematisch fietsend of lopend doorkruist, waarbij gelet is op in- en uitvliegende vleermuizen en plekken met veel activiteit van vleermuizen in de vroege avond. Vervolgens is tot middernacht doorgegaan met het onderzoek tot de eerste vleermuizen weer terugkeren naar hun (kraam)verblijfplaats en weer zwermdende of invliegende dieren kunnen worden gevonden.

Het tweede bezoek heeft plaatsgevonden in de ochtenduren op 6 juli 2018 en is door twee personen uitgevoerd. Tijdens het ochtendbezoek is het plangebied en omliggend gebied systematisch

fietsend of lopend doorkruist. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun kraam- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. Dit zogenoemde *zwermen* wijst op een verblijfplaats. Aan de hand van het aantal invliegende dieren is vervolgens de grootte van een eventueel aanwezige kraam- of zomerverblijfplaats bepaald.

Ook zijn in het plangebied potentiële verblijfplaatsen aanwezig voor de soort Laatvlieger. Zodoende is de onderzoeksmethodiek afgestemd op deze soort. Voor Laatvlieger is in voorliggende situatie bewust afgeweken van het vleermuisprotocol. In plaats van een tweede avondbezoek is een vroeg ochtendbezoek uitgevoerd op kansrijke plekken voor Laatvlieger. Vroege ochtendbezoeken leveren vooral veel informatie op over de zomerverblijfplaatsen van solitaire Laatvliegers die met een avondbezoek makkelijker gemist kunnen worden (verblijfplaatsen zijn zowel 's avonds als 's ochtends goed in kaart te brengen). Het uitvoeren van een ochtendbezoek in plaats van een avondbezoek is alleen mogelijk indien de weersomstandigheden optimaal zijn (zeer zwoele, warme zomerse nacht). De nacht van 5 op 6 juli was hier uitermate geschikt voor, zie ook tabel 3.1.

Onderzoek paarverblijfplaatsen/baltsterritoria (en zomerverblijfplaatsen)

In de paarperiode (15 augustus tot en met 1 oktober) heeft onderzoek plaatsvonden naar baltsterritoria (van rondvliegende baltsende exemplaren) en paarverblijfplaatsen (exacte verblijfplaatsen) van onder andere Gewone en Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Ook bij deze bezoeken zit er minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken, conform de richtlijnen in het geldende vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad 2017).

Gestart is met een avondbezoek op 19 augustus 2018, waarbij rondvliegende en vooral baltsende vleermuizen in beeld zijn gebracht. Het bezoek geeft inzicht in paarverblijfplaatsen binnen en in de directe nabijheid van het plangebied. Dit vergemakkelijkt het zoeken naar paarverblijfplaatsen tijdens het later uit te voeren ochtendbezoek. Tijdens het avondbezoek is het plangebied en de directe omgeving systematisch doorkruist vanaf een uur na zonsondergang tot circa vier uur na zonsondergang, waarbij we in de piek van de roepactiviteit alle locaties minimaal eenmaal bezocht hebben. Het avondbezoek is door één persoon uitgevoerd.

Het tweede bezoek is uitgevoerd in de ochtenduren op 19 september 2018. Tijdens de ochtendbezoeken is het plangebied en de directe omgeving systematisch fietsend of lopend doorkruist. Aan het begin van het bezoek is gelet op Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuizen die baltsend aanwezig zijn. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun paar- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. In het geval van een paarverblijfplaats wordt daarbij ook luidkeels gebaltst. Het ochtendbezoek is door twee personen uitgevoerd.

3.1.5 Overzicht veldbezoeken

Tabel 3.1 Overzicht uitgevoerde veldbezoeken en bijbehorende omstandigheden

Veldbezoek	Moment v/d dag	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden	Focussorten
1	Ochtend	09.00 10.30 (10.30 14.00)	15 mei 2018	20 °C, droog, helder, weinig wind	Huismus (quickscan)
2	Ochtend	09.00 10.30	28 mei 2018	25 °C, droog, helder, weinig wind	Huismus
3	Avond	21.00 00.00	7 juni 2018	25 °C, droog, helder, weinig wind	Gierzwaluw en vleermuizen
4	Ochtend	08.45 10.00	8 juni 2018	22 °C, droog, bewolkt, weinig wind	Huismus
5	Middag	12.30 14.00	20 juni 2018	22 °C, droog, half bewolkt, weinig wind	Huismus
6	Avond	21.15 22.45	22 juni 2018	20 °C, droog, helder, weinig wind	Gierzwaluw
7	Ochtend	03.15 05.30	6 juli 2018	14 °C, droog, half bewolkt, weinig wind	vleermuizen
8	Avond	21.15 23.00	13 juli 2018	22 °C, droog, half bewolkt, weinig wind	Gierzwaluw
9	Avond	20.15 23.45	19 augustus 2018	18 °C, droog, helder, weinig wind	vleermuizen
10	Ochtend	05.15 07.30	19 september 2018	12 °C, droog, helder, weinig wind	vleermuizen

3.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

De veldbezoeken zijn in 2018 uitgevoerd. De gegevens zijn daarom uitermate actueel. Daarnaast zijn gegevens in de NDFF op 20 november 2018 geraadpleegd.

3.3 Locatie inventarisatie

Het plangebied (zie figuur 1.1 op pagina 6) en de directe omgeving zijn geheel onderzocht. Bij de raadpleging van de NDFF zijn gegevens afkomstig uit een groter gebied (zone van circa 1 kilometer) rondom het plangebied meegenomen.

4. Resultaten

4.1 Huismus

4.1.1 Nestplaatsen

- In het plangebied zijn vier nestplaatsen van Huismus aangetroffen (bijlage 3). Drie nestplaatsen zijn aangetroffen onder de 1ste en 2de rij dakpannen vanaf de dakgoot aan de zuidzijde van de Zuiderschool (zie figuur 4.1). Het vierde nest is aangetroffen onder de dakpannen van de meest rechtse dakkapel aan de zuidzijde van de gymzaal (zie figuur 4.1);
- De populatieomvang binnen het onderzoeksgebied wordt geschat op circa 28 exemplaren (hoogste aantallen als de jongen net zijn uitgekomen). Dit aantal is gebaseerd op twee oudervogels met maximaal 5 jongen;
- De populatie maakt onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom en het buitengebied van Meppel.

Figuur 4.1 Locatie vastgestelde nestplaatsen Huismus (rood omcirkeld). Boven de nestlocaties bij de Zuiderschool. Onder: nestlocatie gymzaal.

4.1.2 Omgevingscheck

Het habitat van de Huismus moet voldoen aan een combinatie van eisen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek

en voedselbronnen) moet liggen. Het betreft een combinatie van nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking (stekelige struiken; groenblijvende struiken, coniferen en klimplanten, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater.

Tijdens het aanvullend onderzoek naar Huismus is de soort veelvuldig waargenomen in beplanting binnen het plangebied. Het betreft met name aanwezige opslag rondom het noodlokaal. Gezien de hoeveelheid verharding binnen het plangebied heeft het aanwezige groen mogelijk een belangrijke schuilfunctie voor de lokale populatie huismussen. Plekken waar gedronken of gebaad kan worden of waar een stofbad genomen kan worden, ontbreken binnen het plangebied.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geschikte woningen aanwezig die als uitwijkmogelijkheid kunnen dienen. Tijdens het huismusonderzoek zijn de woningen rondom het plangebied meegenomen. Bij enkele van deze woningen zijn tijdens hetzelfde onderzoek nestlocaties van Huismus aangetroffen (zie bijlage 3). Toch blijkt dat enkele woningen geen huismusnesten herbergen, terwijl de woningen wel een geschikte broedplekken bieden. De verwachting is dan ook dat het aanbod van geschikte nestplaatsen niet limiterend is en dat in de omgeving ruim voldoende alternatieve nestplaatsen aanwezig zijn.

4.2 Gierzwaluw

Uit het aanvullend onderzoek naar Gierzwaluw is gebleken dat binnen het plangebied geen nestplaatsen of onmisbaar foerageergebied van Gierzwaluw aanwezig zijn. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van Gierzwaluw is niet aan de orde.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Verblijfplaatsen

- a) Tijdens het vleermuisonderzoek is in het plangebied één verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis vastgesteld aan de oostelijke kopgevel van de aanbouw (bijlage 4). De verblijfplaats wordt zowel gebruikt als zomer- en paarverblijf. Mogelijk wordt het gebouw tevens beperkt gebruikt als winterverblijfplaats doordat het gebouw mogelijk toegankelijke vorstvrije ruimtes heeft. Op basis van bouwkundige constructie van de gebouwen worden massawinterverblijfplaatsen niet binnen het plangebied verwacht. Ook zijn tijdens het aanvullend onderzoek naar vleermuizen geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen.
- b) Het totaal aantal in- of uitgevlogen exemplaren van Gewone dwergvleermuis in het plangebied is twee. Tijdens het avondbezoek op 7 juni en 19 augustus 2018 is beide keren één Gewone dwergvleermuis uitgevlogen aan de oostelijke kopgevel van de aanbouw (zie figuur 4.2 volgende pagina). De exacte verblijfplaats kon niet worden vastgesteld gezien het beperkte zicht op de oostelijke kopgevel. De populatieomvang binnen het plangebied wordt geschat op 2-10 exemplaren;
- c) De populatie maakt onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom en het buitengebied van Meppel.

Figuur 4.2 Aanzicht westelijke gevel van de aanbouw. De rode pijlen geven mogelijk invlieglocaties weer van Gewone dwerg vleermuis in de oostelijke gevel van de aanbouw.

4.3.2 Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied fungeert gezien de hoeveelheid verharding in beperkte mate als foerageergebied voor dwergvleermuizen. Vleermuizen foerageren bij voorkeur boven water, in parken en het agrarisch landschap buiten de bebouwde kom van Meppel. Dit komt ook overeen met de resultaten van het onderzoek waarbij als maximum aantal drie vleermuizen foeragerend zijn aangetroffen op het terrein. Er gaat geen onmisbaar foerageergebied verloren. Als gevolg van de voorgenomen plannen worden ook geen (onmisbare) opgaande lijnvormige structuren verwijderd die van belang kunnen zijn als onmisbare vliegroute voor vleermuizen.

4.3.3 Omgevingscheck

Gewone dwergvleermuis is in Nederland vooral een gebouwbewonende soort. Gewone dwergvleermuizen kunnen in allerlei gebouwen en bouwwerken voorkomen. Ze hebben een netwerk aan gebouwen waarin ze huizen. Vooral in gebieden met bebouwing nabij een 'groene omgeving' zoals parken, loofbossen, houtwallen en beschutte waterpartijen komen ze veel voor. Hij is dus afhankelijk van meerdere, met elkaar samenhangende onderdelen van het landschap.

In de omgeving van het plangebied zijn veel andere gebouwen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis. Tijdens het aanvullend onderzoek is in de woning aan het Zuid-einde 89 één paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis aangetroffen. In overige woningen zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de woningen aan

de Prinses Marijkestraat en Zuideinde die wel geschikt zijn als verblijfplaats, maar waar geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Omdat Gewone dwergvleermuis zeer flexibel is in het vinden van verblijfplaatsen en ook gebruik maakt van vrij nieuwe gebouwen als verblijfplaats kan er met zekerheid gesteld worden dat er veel uitwijkmogelijkheid aanwezig is.

5. Effecten

De effectbeoordeling is gebaseerd op het kennisdocumenten van Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

5.1 Effect werkzaamheden

5.1.1 *Huismus*

Als gevolg van de sloop- en renovatiewerkzaamheden gaan vier nestlocaties en mogelijk een belangrijk schuilplaats van Huismus verloren.

Verblijfplaatsen

Gedurende de werkzaamheden worden permanente nestplaatsen voor Huismus gerealiseerd. Per nestplaats van Huismus worden minimaal twee nieuwe nestplaatsen aangebracht door het verhoogd aanbrengen van vogelschroot (zie bijlage 5). Het vogelschroot wordt opgehoogd en op de derde panlat aangebracht, waardoor de ruimte tot aan de derde rij dakpannen voor Huismus bereikbaar is. In totaal dienen daarom minimaal zes alternatieve nestplaatsen te worden aangeboden. Het ophogen van vogelschroot wordt aangebracht in de toekomstige tweekappers aan de oostzijde van woning nummer 15 t/m 20 en noordzijde van de woningen met nummer 21 en 22. Door het ophogen van vogelschroot wordt plaats gemaakt voor twee broedplaatsen per strekkende meter. Na afronding van de werkzaamheden is 48m¹ onderpanprofiel aangebracht, wat overeenkomt met 96 alternatieve nestplaatsen (zie bijlage 6). Daarnaast worden passende maatregelen genomen om schade aan individuen te voorkomen.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden tijdelijke voorzieningen voor Huismus aangebracht aan de gymzaal. Voor 15 december worden conform het kennisdocument Huismus zes huismus-nestkasten aangebracht aan de gymzaal (zie bijlage 7). Drie huismusnestkasten aan de muur onder de dakkapellen aan de noordzijde en drie op dezelfde locatie aan de zuidzijde. Daarnaast blijft de nestlocatie onder de dakpannen van de dakkapel beschikbaar gedurende het broedseizoen van Huismus doordat de werkzaamheden aan de gymzaal pas worden opgestart als de permanente voorzieningen voor Huismus gereed zijn. Ook zijn in de overige dakkapellen niet bezette (geschikte) nestlocaties voor Huismus aanwezig die als uitwijkmogelijkheid kunnen dienen. Hierdoor blijven te allen tijde voldoende alternatieve nestplaatsen voor Huismus aanwezig.

Belangrijke schuilplaatsen

Doordat aanwezige beplanting binnen het plangebied verwijderd wordt, gaan mogelijk belangrijke schuilplaatsen in de vorm van beplanting voor Huismus verloren. Voorafgaand aan de verwijdering van de huidige beplanting worden groenblijvende struiken geplant of gespaard. In overleg met een ecooloog dient exact bepaald te worden welke beplanting geplant wordt of behouden blijft. Voorbeelden van geschikte groenblijvende struiken zijn meidoorn, sleedoorn en klimopgevelbegroeiing.

Door de aanplant of het behouden van groenblijvende struiken blijven te alle tijde voldoende schuil-mogelijkheden voor Huismus aanwezig.

5.1.2 ***Gewone dwergvleermuis***

Als gevolg van de sloop van de aanbouw gaat één verblijfplaats met als functie zomer- en paarverblijf verloren. Schade aan foerageergebieden en vliegroutes is niet aan de orde. Ook is geen sprake van aantasting van belangrijke winterverblijven. Op basis van bouwkundige constructie van de gebouwen worden massawinterverblijfplaatsen namelijk niet binnen het plangebied verwacht. Ook zijn tijdens het aanvullend onderzoek naar vleermuizen geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen.

Door de aanwezigheid van een zomer/paarverblijfplaats en mogelijk winterverblijf wordt het gebouw mogelijk jaarrond gebruikt door Gewone dwergvleermuis. De renovatiewerkzaamheden worden uitgevoerd in de actieve periode van vleermuizen (april tot november), buiten de periode dat vleermuizen in winterrust zijn.

Gedurende de werkzaamheden worden permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen in stadswoning nummer 1 gerealiseerd (zie bijlage 6). Permanente voorzieningen voor vleermuizen worden gerealiseerd door het inmettelen van vier inmetselekasten (type: *SCHWEGLER houtbeton 1FR*) voor vleermuizen. Twee kasten komen aan de oostzijde van de woning, de overige twee aan de zuidzijde. Deze permanente verblijfplaatsen zijn geschikt als vervangende voorzieningen voor zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Ook worden passende maatregelen genomen om schade aan individuen te voorkomen.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden tijdelijke voorzieningen voor vleermuizen aangebracht in de directe omgeving van het plangebied. Voor februari 2019 worden vier tijdelijke vleermuiskasten aangebracht aan de gymzaal (zie bijlage 7). Twee vleermuiskasten aan de muur onder de dakkapellen aan de noordzijde en twee op dezelfde locatie aan de zuidzijde. De renovatiewerkzaamheden aan de gymzaal worden pas opgestart als de permanente voorzieningen voor Gewone dwergvleermuis gereed zijn. Ook zijn in de directe omgeving niet bezette (geschikte) verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis aanwezig die als uitwijkmogelijkheid kunnen dienen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de woningen aan de Prinses Marijkestraat en Zuideinde die wel geschikt zijn als verblijfplaats. Hierdoor blijven te allen tijde voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis aanwezig.

5.2 **Gunstige staat van instandhouding**

5.2.1 ***Huismus***

Huismus is een algemene soort in Nederland en komt ook in de regio Meppel veelvuldig voor (NDFF geraadpleegd op 20 november 2018). De landelijke staat van instandhouding voor Huismus is 'matig ongunstig' (BIJ12, 2017a).

De functionaliteit van de leefomgeving van Huismus is niet in het geding. Door het tijdig plaatsen van tijdelijke en permanente voorzieningen, en de beschikbaarheid van alternatieve broedplekken in de directe omgeving van het plangebied blijft de functionaliteit de komende jaren gegarandeerd. Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om exemplaren van Huismus te ontzien en er tijdelijke en permanente alternatieve nestgelegenheden wordt aangeboden.

5.2.2 Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als 'gunstig' (BIJ12, 2017c). Gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de algemeenste vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (minez.nederlandsesoorten.nl). In Meppel zijn waarnemingen van Gewone dwergvleermuis verspreid binnen de gemeente aanwezig (NDFF geraadpleegd op 21 november 2018). Er zijn geen trends beschikbaar, maar de lokale staat van instandhouding wordt eveneens als 'gunstig' beoordeeld.

De functionaliteit van de leefomgeving van Gewone dwergvleermuis is niet in het geding. Door het tijdig realiseren van alternatieve tijdelijke en permanente voorzieningen blijft de komende jaren de functionaliteit gegarandeerd. Afbreuk aan de gunstige instandhouding is niet aan de orde omdat te allen tijde ruim voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn.

6. Maatregelen

6.1 Maatregelen

6.1.1 Voorlopige planning

Tabel 6.1 Planning per gebouw in chronologische volgorde en bijbehorende maatregelen.

Gebouw	Aanwezige soort	Eisen planning vanuit ecologie	Voorzorgsmaatregelen	Vervangende tijdelijke voorzieningen
Zuiderschool	Huismus	Sloop voor 1 maart 2019 (mits ontheffing verleend is)		Vier huismusnestkasten voor 15 december 2018 plaatsen aan gymzaal
Hoofdgebouw		Renovatie opstarten voor 15 maart 2019		
Noodlokaal		Sloop voor 15 maart 2019		
Aanbouw	Gewone dwergvleermuis	Sloop na 1 april 2019 (de dag na de uitvliegcheck)	Voorafgaand aan de sloop dient een uitvliegcheck vleermuizen en broedvogelcontrole te worden uitgevoerd	Vier vleermuiskasten voor februari 2019 plaatsen aan gymzaal
Gymzaal	Huismus	Renovatie bij oplevering woningen met permanente voorzieningen Huismus en vleermuizen		

6.1.2 Algemeen

- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd;
- Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoelt om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt;
- De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van met name Huismus en vleermuizen;
- Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder;
- In de periode 15 maart tot september kunnen (algemene) broedvogels verwacht worden. In deze periode dient door of in opdracht van de ecologisch toezichthouder voorafgaand aan de werkzaamheden een veldcontrole te worden uitgevoerd om na te gaan of en waar zich nestelende en/of broedende vogels ophouden;
- Bij het onverwacht aantreffen van strikt beschermde soorten - vooral vleermuizen en nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe

de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

6.1.3 *Fasering qua tijd*

- Bij de sloop- en renovatiewerkzaamheden wordt rekening gehouden met de meest kwetsbare perioden van Huismus en vleermuizen. Het streven is om de sloop van de Zuiderschool voor aanvang van het broedseizoen van Huismus (1 maart 2019) uit te voeren, mits de ontheffing hiervoor verleend is;
- De renovatiewerkzaamheden aan het hoofdgebouw en de sloop van het noodlokaal vinden plaats voor 15 maart 2019 om verstoring van (algemene) broedvogels te voorkomen. De renovatiewerkzaamheden aan het hoofdgebouw en de sloop van het noodlokaal kunnen binnen het broedseizoen uitgevoerd worden mits uit een broedvogelcontrole is gebleken dat nestelende en/of broedende vogels afwezig zijn en het hoofdgebouw (bij werkzaamheden vanaf april) ongeschikt wordt gemaakt voor vleermuizen;
- De sloop van de aanbouw vindt plaats vanaf april 2019: binnen de actieve periode van vleermuizen. De actieve periode van vleermuizen loopt globaal van april tot november. Door te werken buiten de winterrustperiode van vleermuizen wordt schade in de meest kwetsbare periode van vleermuizen voorkomen. Daarnaast zijn vleermuizen in de (actieve) periode dat ze gebruik maken van zomer- en paarverblijfplaatsen erg mobiel en flexibel (BIJ12, 2017c). Met name Gewone dwergvleermuis staat bekend om zijn flexibiliteit. Door te werken in de actieve periode van vleermuizen worden schadelijke werkzaamheden tot een minimum beperkt. Voorafgaand aan de sloop van de aanbouw wordt een uitvliegcheck voor vleermuizen uitgevoerd om er zeker van te zijn dat er geen vleermuizen in het gebouw zitten en wordt het gebouw ongeschikt gemaakt;
- Bij de renovatiewerkzaamheden aan de gymzaal wordt rekening gehouden met de broedperiode van Huismus. De renovatiewerkzaamheden vinden plaats in de periode september tot maart en op het moment dat de permanente voorzieningen voor Huismus en vleermuizen zijn opgeleverd.

6.1.4 *Ongeschikt maken vleermuizen*

- Voorafgaand aan de sloop wordt de aanbouw ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Alvorens het ongeschikt maken van de aanbouw voor vleermuizen wordt bij optimale weersomstandigheden (avondtemperatuur boven 12 graden) een avondcontrole met vleermuisdetector uitgevoerd om vast te stellen of er geen vleermuizen meer in de aanbouw zijn. Wanneer er geen in- of uitvliegende vleermuizen worden waargenomen, kan het gebouw ongeschikt gemaakt worden door alle gaten en kieren (potentiële invliegopeningen) af te dichten met bijvoorbeeld PUR-schuim of stucadoorsschuim. Vervolgens kan de sloop uitgevoerd worden.
- Wanneer tijdens de uitvliegcheck vleermuizen in- of uitvliegend worden waargenomen, dient de vastgestelde in- of uitvlieglocatie middels vleermuisflaps afgedekt te worden. Middels het plaatsen van vleermuisflaps kunnen vleermuizen uitvliegen, maar wordt voorkomen dat vleermuizen het gebouw in kunnen vliegen. Overige gaten en kieren worden wel direct na de uitvliegcheck afgedicht met bijvoorbeeld PUR-schuim of stucadoorsschuim.
- De ecologisch toezichthouder dient de bebouwing vrij te geven voor verdere sloop.

6.1.5 *Aanbrengen vervangende voorzieningen*

Tijdelijke voorzieningen

- Uiterlijk 15 december 2018 worden vier tijdelijke houtbetonnen vleermuiskasten (type A; Beaumaris MIDI) en vier huismusnestkasten (type: Systeem-nestkast ECO 34 mm) aangebracht aan de gymzaal binnen het plangebied (zie bijlage 7);

Permanente voorzieningen

- Ter vervanging van de vier huismusnesten wordt vogelschroot verhoogd aangebracht in de toekomstige tweekappers aan de oostzijde van woning nummer 15 t/m 20 en noordzijde van de woningen met nummer 21 en 22. Dit komt neer op een totale lengte van circa 48m1 verhoogd vogelschroot, wat overeenkomt met 96 alternatieve nestplaatsen (zie bijlage 6).
- Ter vervanging van de aangetroffen verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis wordt stadswoning nummer 1 geschikt gemaakt voor vleermuizen door het plaatsen van vier inbouwkasten. Twee kasten komen aan de oostzijde van de woning, de overige twee aan de zuidzijde (zie bijlage 6)

6.2 Locatie maatregelen

In bijlage 6 zijn de locaties met de permanente mitigerende maatregelen weergegeven. In bijlage 7 zijn alle locaties met tijdelijke voorzieningen voor Huismus en vleermuizen weergegeven.

6.3 Effectiviteit maatregelen

De maatregelen worden voor Huismus en Gewone dwergvleermuis effectief geacht omdat deze conform het kennisdocument van Huismus en Gewone dwergvleermuis worden uitgevoerd (BIJ12, 2017a & c).

7. Alternatieve en belang

7.1 Alternatieve locatie

Alternatieve locaties ontbreken, omdat het uitvoeren van de sloop- en renovatiewerkzaamheden locatiegebonden is en niet op een andere plek kan worden uitgevoerd.

7.2 Alternatieve inrichting en werkwijze

Alternatieve inrichtingsplannen zijn geen optie. Er zijn geen mogelijkheden om op de huidige locatie renovatiewerkzaamheden uit te voeren en woningen te realiseren die geen (tijdelijke) verstoring teweegbrengen.

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor vleermuizen, Huismus en overige broedvogels worden alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

7.3 Alternatieve planning

Een alternatieve planning is niet noodzakelijk. De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor Gewone dwergvleermuis, Huismus en eventueel aanwezige broedvogels. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor aanwezige soorten geen voordelen.

7.4 Wettelijk belang

Vogelrichtlijn (Huismus)

In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Habitatrichtlijn (Gewone dwergvleermuis)

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Toelichting

Volksgezondheid

Door voorgenomen plannen vindt verbetering van het huidige woon- en leefklimaat plaats. De bebouwing is na renovatie duurzamer, door een lager energieverbruik en dus lagere CO2-uitstoot. Ook de nieuwe woningen kennen een hoog energielabel. Door uitvoering van de renovatie- en sloopwerkzaamheden draagt dit project bij aan het Energieakkoord, waarin door meer dan 40 organisatie is afgesproken om woningen in 2020 te voorzien van een gemiddeld energielabel B. De nieuwe woningen en de gerenoveerde gebouwen voldoen na uitvoering van de werkzaamheden aan de huidige duurzaamheidseisen. Ook zijn in het hoofdgebouw, de aanbouw en de Zuiderschool asbesthoudende materialen en verontreiniging aangetroffen (Bolhuis, 2018a,b), waardoor ook asbestsanering onderdeel uitmaakt van de plannen. Asbest is onder andere aangetroffen in de vorm van plaatmateriaal in kozijnen, leidingisolatie, plafondmateriaal en op meerdere plekken in het scheikundelokaal. Als dergelijke vernieuwingen uitblijven zijn er op wijkniveau negatieve effecten op volksgezondheid (blootstelling aan bodemvervuiling, gevaar door betonrot en gezondheidsschade door slechte, ongezonde huizen) en leefbaarheid en sociale veiligheid (vervallen huizen, leegstand, krimp) te verwachten.

Woonvisie Gemeente Meppel

De Gemeente Meppel heeft in haar woonvisie (Gemeente Meppel, 2016) aangegeven om het woonbeleid in te steken op passend woonaanbod binnen de gemeente. De kernambitie is groei. Daarmee wijkt de gemeente af van de meeste andere gemeenten in Drenthe. De ambitie om te groeien is ingegeven om de krachtige stad verder voort te zetten. Daarbij pas het bieden van ruimte voor nieuwe initiatieven. De gemeente streeft daarnaast naar stedelijke ontwikkeling met een mix van woningen. Voorliggend project draagt bij aan de woonvisie van de Gemeente Meppel.

Bescherming flora en fauna

Huismus

Het project dient ook het belang 'Ter bescherming van flora en fauna' aangezien een ruime hoeveelheid extra nestplaatsen voor Huismus wordt aangebracht door bij alle tweekappers het vogelschroot verhoogd aan te brengen. In totaal wordt 48m¹ verhoogd vogelschroot aangebracht. Dit ruimschoots de hoeveelheid die vanuit de Wet natuurbescherming (4m¹) vereist is. Het verhoogd aanbrengen van vogelschroot zorgt voor veel extra, duurzame nestgelegenheid die de lokale populatie een boost geeft.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BLI12 (2017a). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

BLI12 (2017b). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BLI12 (2017c). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

Bolhuis A.J. (2018a); Asbestinventarisatie van een schoolgebouw Zuideinde 76 te Meppel. 16 oktober 2018.

Bolhuis A.J. (2018b); Asbestinventarisatie van een schoolgebouw Prinses Marijkestraat 2 te Meppel. 17 oktober 2018.

Gemeente Meppel (2016). Woonvisie 2016 2020 gemeente Meppel. Willen en kunnen in een veranderende woningmarkt, 31 maart 2016.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017). Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl

Internet

RIVM (Binnenmilieu: <http://www.rivm.nl/Onderwerpen/B/Binnenmilieu>)

SOVON (Soortbeschrijving Gierzwaluw: <https://www.sovon.nl/nl/soort/7950>)

Zoogdierverseniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren)

Bijlagen

Bijlage 1

Resultaten quickscan natuurtoets

Flora

In de directe omgeving van de woningen zijn algemene plantensoorten van ruderaal omstandigheden aangetroffen als Gewone paardenbloem, Klimop, Madelief, Straatgras.

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter

Binnen de gemeente Meppel is het voorkomen van Steenmarter bekend (NDFF 2018). De gymzaal en het noodlokaal bevatten potentiële verblijfplaatsen voor Steenmarter door de aanwezigheid van een betonnen fundering. Deze fundering bevat tochtgaten waarbij sporadisch het rooster ontbreekt en de fundering op deze locaties toegankelijk is voor Steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn geen recente sporen van Steenmarter binnen het plangebied aangetroffen. Daarnaast is tijdens de nachtelijke vleermuisbezoeken gelet op de aanwezigheid van Steenmarter. Specifiek zijn de potentiële ingangen (tochtgaten) meerdere malen gecontroleerd op sporen van Steenmarter. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op het recente gebruik van de gebouwen door Steenmarter, doordat uitwerpselen en latrines ontbraken en potentiële ingangen bedekt waren met spinnenraggen. De voorgenomen sloop- en renovatiewerkzaamheden leiden daarom niet tot negatieve effecten op Steenmarter. Vervolgstappen ten aanzien van Steenmarter zijn niet aan de orde.

Overige grondgebonden zoogdieren

Op basis van habitateisen, terreinkenmerken, het veldbezoek en verspreidingsgegevens worden vaste verblijfplaatsen van overige grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren (zoals Eekhoorn) uitgesloten.

Wel zijn in de directe omgeving van het plangebied verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten met provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere Egel, Rosse woelmuis, Huis-spitsmuis en Konijn. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren

geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de Provincie Drenthe vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en daardoor strikt beschermd. Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 1). Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de zwaarste bescherming.

Kader 1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in het hoofdgebouw, de aanbouw, de Zuiderschool en de gymzaal in de vorm van gaten en kieren die toegang bieden tot spouwmuren of dakbeschot. Specifiek gaat het om ruimten bij kopgevels, kieren onder dakpannen en kieren bij kozijnen. Het noodlokaal is ongeschikt voor vleermuizen door het ontbreken van een spouwmuur en geschikte invliegopeningen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen sloop- en renovatiewerkzaamheden van het hoofdgebouw, de aanbouw, de Zuiderschool en de gymzaal zijn niet uit te sluiten. De werkzaamheden hebben tot gevolg dat potentiële verblijfplaatsen ontoegankelijk worden of verdwijnen. Nader onderzoek, conform het vleermuisprotocol 2017, naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk om de verspreiding van verblijfplaatsen van vleermuizen in kaart te brengen.

Mogelijk vervolgtraject

Mochten in de bebouwing verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan is het aanvragen van een onthefing Wet natuurbescherming noodzakelijk bij bevoegd gezag (in dit geval Provincie Drenthe). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor vleermuizen, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden.

Vliegroute en foerageergebied

In het plangebied ontbreken opgaande lijnvormige elementen die kunnen fungeren als (onderdeel van) een vliegroute voor vleermuizen. Gezien de aard van het plangebied en de aanwezigheid van alternatief foerageergebied in de omgeving is er ook geen sprake van onmisbaar foerageergebied. Voorbeelden van alternatief foerageergebied zijn het Wilhelminapark, watergang de Reest en woningen in de omgeving met bijbehorende tuinen en plantsoen. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden zijn niet aan de orde.

Broedvogels

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 2).

Kader 2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

In het plangebied zijn potentiële nestlocaties aangetroffen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Het betreft nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw.

Huisumus

Het hoofdgebouw, de aanbouw, de Zuiderschool en de gymzaal bevatten geschikte nestplaatsen voor Huismus. Deze locaties bevinden zich onder de 1ste rij dakpannen, kantpannen of op de muur achter de dakgoot. Het renoveren van de daken of de sloop van het pand zijn werkzaamheden waarbij mogelijk nestplaatsen van Huismus verdwijnen. Wij adviseren om, conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12 2017a), aanvullend onderzoek te verrichten naar nestplaatsen van Huismus in de bebouwing in het plangebied.

Gierzwaluw

Het hoofdgebouw, de aanbouw, de Zuiderschool en de gymzaal bevatten geschikte nestplaatsen voor Gierzwaluw. Deze locaties bevinden zich bij gaten en kieren nabij de kantpannen en losgelaten loodflappen. Het renoveren van de daken of de sloop van het pand zijn werkzaamheden waarbij mogelijk nestplaatsen van Gierzwaluw verdwijnen. Wij adviseren om, conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12 2017b), aanvullend onderzoek te verrichten naar nestplaatsen van Gierzwaluw in de bebouwing in het plangebied.

Mogelijk vervolgtraject

Mochten in de bebouwing nestplaatsen van Huismus of Gierzwaluw aanwezig zijn, dan is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk bij bevoegd gezag (in dit geval Provincie Drenthe). Hiervoor dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor Huismus en Gierzwaluw, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van bebouwing en groen is binnen het plangebied broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten als Houtduif, Witte kwikstaart, Zwarte roodstaart, Ekster, Heggenmus, Winterkoning, Merel en Turkse tortelduif.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als

broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen deze perioden worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren of om voorafgaand aan de werkzaamheden de woningen ongeschikt te maken om broedende vogels te voorkomen. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari – half maart en half juli – half oktober, adviseren we na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende Houtduif en Turkse tortel aanwezig zijn in beplanting binnen het plangebied.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater wordt voortplanting van amfibieën binnen het plangebied uitgesloten.

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens wordt ook overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zoals Poelkikker en Rugstreeppad) uitgesloten.

Wel is in de directe omgeving van het plangebied overwintering van algemene soorten amfibieën zoals Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker te verwachten in aanwezige ruigtes, (muizen)holen en de strooisellaag onder bosschages binnen het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

Bijlage 2

Inrichtingsschets

strook ter beschikking stellen aan bewoners Prinses Beatrixplantsoen

Bijlage 3

Vastgestelde nesten Huismus

Legenda

- Plangebied
- Aangetroffen nesten Huismus
- gebouwen werkzaamheden**
- renovatie
- sloop

Datum	21-11-2018	Schaal	1:691	Opdrachtgever	Schavast
Versie	1	Kaartondergrond		Getekend door	
Kaartnummer	*/	Formaat	A3, liggend	Projectnummer	18-152

Bijlage 4

Vastgestelde verblijfplaats vleermuizen

Project

Aanvullend onderzoek Zuidende, Meppel

Onderwerp

Vleermuizen

Legenda

- Plangebied
- Verblijfsplaatsen Gewone dwergvleermuis**
- zomer- en paarverblijfsplaats
- ◆ paarplaatsgd
- Gebouwen werkzaamheden**
- renovatie
- sloop

Datum
21-11-2018

Versie
1

Kaartnummer
*/

Schaal
1:691

Kaartondergrond

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Schavast

Getekend door

Projectnummer
18-152

Bijlage 5

Gekozen optie vervangende verblijf-
plaatsen Huismus en Gewone dwerg-
vleermuis

Opties vervangende voorzieningen vleermuizen

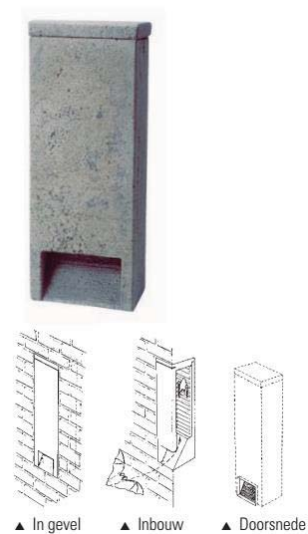
Algemeen

Voor vleermuizen geldt dat:

- Verlies van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt met de factor vier gecompenseerd. In het geval van kleine verblijfplaatsen kan daarnaast ook gekozen worden om opties voor kraam- en winterverblijfplaatsen toe te passen. In dat geval volstaat een lager aantal voorzieningen. Opgave per kleine verblijfplaats:
 - Kleine gevelbetimmering aan twee kopgevels;
 - In metselen van vier kleine inbouwvleermuiskasten in één of meerdere kopgevels;
 - Opnieuw op metselen kopgevel (bovenverdieping van één kopgevel);
 - Plaatsen keramische kasten (twee in één of twee kopgevels);
 - Op metselen van een nieuwe muur voor de bestaande muur (één kopgevel);
 - Grote gevelbetimmering aan één kopgevel;
 - Aanbrengen buitengevelisolatie op één kopgevel;
- Het aanbrengen van vervangende verblijfplaatsen vindt bij voorkeur plaats op dezelfde plek. In volgorde van geschiktheid:
 1. Kopgevel van de betreffende woning;
 2. Andere kopgevel van de woning of tegenoverliggende kopgevel van ander blok met woningen;
 3. Kopgevels van omringende woningen (binnen 200 meter) van de verblijfplaats;
- Invliegopeningen naar vervangende verblijfplaatsen dienen op minimaal drie meter hoogte aangebracht te worden;
- Invliegopeningen van vervangende verblijfplaatsen voor Gewone en Ruige dwergvleermuis hebben een afmeting van 1,5-2,5 centimeter bij minimaal 4 centimeter. Voor Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis hebben de invliegopeningen een afmeting van 2,5 bij 3,5 centimeter bij minimaal 4 centimeter;
- Wanneer plaatvormig isolatiemateriaal wordt toegepast, wordt dit materiaal opgeruwd of voorzien van kippengaas. Op deze wijze ontstaan geschikte hangplekken voor vleermuizen.

Optie: Aanbrengen kleine inbouwkasten (alle soorten, kleine verblijfplaatsen)

Het aanbrengen van kleine inbouwkasten (type Schwegler 1FR of 2FR) in de kopgevels is eveneens een optie voor kleine verblijfplaatsen van vleermuizen (zie figuur B4.2). De inbouwkasten kunnen verzonken aangebracht worden in de muur of zichtbaar in de buitengevel (type 2FR kan ook geschakeld worden aangebracht). De kasten worden zo hoog mogelijk geplaatst in de woning geplaatst. Vooral de zuid- en westgevels zijn geschikt, vanwege de warmte van de middag- en avondzon. Enige variatie tussen de windrichtingen van gevels waar kleine inbouwkasten in worden aangebracht, is overigens wel gewenst. Verschillende windrichtingen geven ook verschillende microklimaten, die meer keuzemogelijkheden voor vleermuizen bieden.

Figuur B4.2: Voorbeeld kleine inbouwkast

Opties vervangende voorzieningen Huismus

Algemeen

Voor Huismus geldt dat:

- Verlies van nestplaatsen van Huismus dient met de factor twee gecompenseerd te worden;
- Het aanbrengen van vervangende nestgelegenheid vindt bij voorkeur plaats op dezelfde plek. In volgorde van geschiktheid:
 1. Dezelfde plek op de woning;
 2. Dezelfde woning en dakvlak, maar andere plek;
 3. Andere woning in hetzelfde blok met woningen, op hetzelfde dakvlak;
 4. Dezelfde woning, maar ander dakvlak;
 5. Andere woning in hetzelfde blok met woningen, op ander dakvlak;
 6. Andere woning binnen 200 meter van de nestplaats;
- Vervangende nestgelegenheid dient op minimaal drie meter hoogte geplaatst te worden (lage seniorenwoningen zijn niet geschikt, tenzij hier broedgevallen zijn vastgesteld).

Optie 1: Verhoogd aanbrengen vogelschroot

Om Huismus nieuwe nestgelegenheid te bieden, kan vogelschroot op de derde panlat aangebracht worden in plaats van bij de dakvoet. Voor deze optie geldt dat 1 meter verhoogd aangebracht vogelschroot geschikt is voor twee paartjes Huismussen (compensatie voor het verlies van één paartje Huismussen). Afhankelijk van de toe te passen dakplaten is het noodzakelijk om beschermende maatregelen te nemen om beschadiging van de dakplaten te voorkomen (in verband met garantie). Dit is mogelijk door watervast hardboard (bv Masonite) aan te brengen tussen eerste drie panlatten. Groot voordeel van het verhoogd aanbrengen van vogelschroot is dat tegen geringe meerkosten mogelijk is om extra compensatie aan te brengen. Extra kosten zijn mogelijk alleen gemoeid met het aanbrengen van watervast hardboard.

Bijlage 6

Locaties permanente maatregelen Huis-
mus en Gewone dwergvleermuis

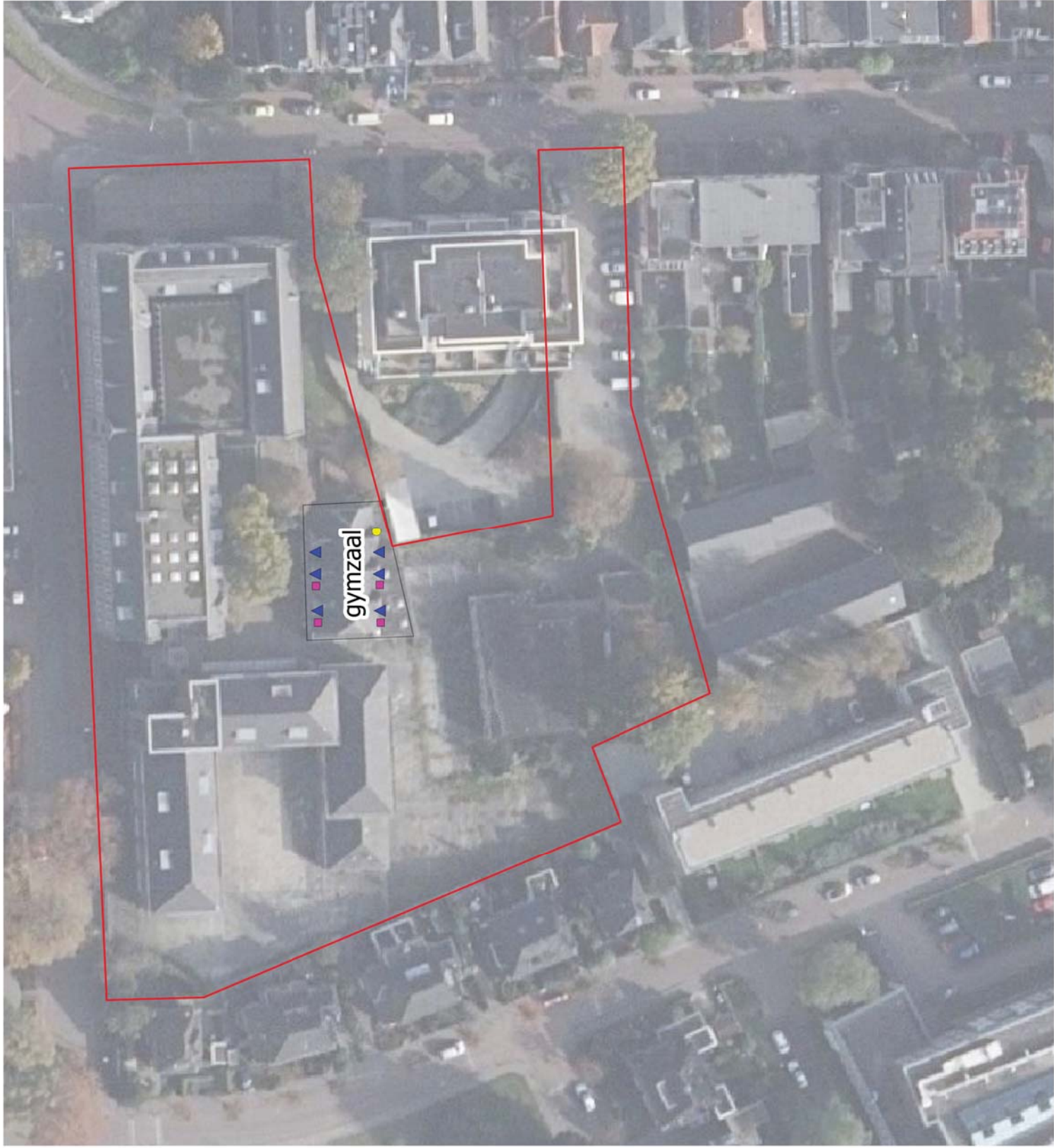

Bijlage 7

Locaties tijdelijke maatregelen Huismus
en Gewone dwergvleermuis

Legenda

- Plangebied
- Fauna locaties vastgesteld
- huismusnestkast
- Nestlocatie Huismus
- Vleermuiskast

Datum	Schaal	Opdrachtgever
21-11-2018	1:603	Schavast
Versie	Kaartondergrond	Getekend door
1		
Kaartnummer	Formaat	Projectnummer
/	A3, liggend	18-152